

КОЧЕРГІНА ОЛЬГА, здобувачка вищої освіти
 Науковий керівник – **ЗАЇКА СВІТЛАНА**, к.е.н., професор,
 професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИРОЩУВАННЯ ГРЕЧКИ В КОНТЕКСТІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

У сучасних умовах ведення сільського господарства надзвичайно важливо шукати нові підходи до оптимізації витрат і підвищення прибутковості. Одним із таких шляхів є розвиток органічного виробництва, яке дозволяє створювати якісну продукцію без шкоди для довкілля [2]. Серед сільськогосподарських культур, придатних для такого виробництва, гречка займає особливе місце завдяки своїй універсальності, невибагливості до умов вирощування та здатності покращувати стан ґрунтів.

Гречка характеризується низькими витратами на вирощування. Вона не потребує застосування гербіцидів, адже пригнічує ріст бур'янів природним шляхом, що зменшує потребу у хімічних препаратах. Її коренева система розпушує ґрунт, сприяючи природній циркуляції повітря і води, а післязбиральні залишки збагачують його поживними речовинами. Завдяки цьому витрати на обробіток ґрунту та добрива значно зменшуються [4]. Крім того, гречка має короткий період вегетації, що дозволяє отримувати врожай у стислі терміни та використовувати її як післязбиральну культуру.

Економічна доцільність вирощування гречки проявляється і в її мультифункціональності. З одного гектара посівів можна отримати не лише зерно для продовольчих і кормових цілей, але й додаткову продукцію, таку як мед та калійні добрива з луски. Наприклад, виробництво лікувального меду з одного гектара може збільшити загальний дохід на 10–15%, тоді як використання відходів для добрив мінімізує витрати на закупівлю агрохімікатів [1]. Ці чинники роблять гречку не лише рентабельною, але й економічно привабливою для малих і середніх аграрних підприємств.

Важливою складовою економічного потенціалу гречки є її затребуваність на світовому ринку. Екологічно чиста продукція, сертифікована відповідно до міжнародних стандартів, користується стабільним попитом у країнах Європи, Азії та Америки. Зважаючи на тенденцію до зростання інтересу споживачів до органічної продукції, Україна має значний потенціал для розширення експорту гречаної крупи, меду та похідних продуктів.

Гречка є також важливим елементом у підвищенні ефективності сільського господарства. Її вирощування сприяє покращенню ґрунтових властивостей, збільшенню кількості корисних мікроорганізмів у ґрунті та зменшенню залежності від хімічних добрив [3]. Це створює сприятливі умови для вирощування наступних культур у сівозміні, підвищуючи загальну продуктивність агровиробництва.

На додаток до економічних переваг, слід зазначити екологічну цінність

гречки. Використання її як сидерату та медоноса покращує стан ґрунтів і сприяє розвитку бджільництва. Мед з гречки має високу лікарську цінність і стає додатковим джерелом доходу для сільськогосподарських товаровиробників. Таким чином, вирощування гречки дозволяє одночасно зберігати природні ресурси та створювати якісну продукцію для споживачів.

Таким чином, гречка є економічно ефективною культурою для органічного виробництва завдяки своїй низькій собівартості, значному експортному потенціалу та здатності створювати додаткові джерела прибутку. Її використання сприяє розвитку екологічно чистого сільського господарства, покращенню позицій українських виробників на міжнародному ринку та збереженню природного середовища. Розширення площ під гречкою та впровадження органічних технологій вирощування може стати ефективним інструментом для збільшення доходів сільськогосподарських товаровиробників та забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України.

Список використаних джерел:

1. Аверчев О.В., Фесенко Г.О., Гончарський І.Л. Сучасні тенденції та перспективи вирощування гречки в Україні та світі. *Матеріали міжнародної наукової конференції «Наукове забезпечення технологічного прогресу ХХІ сторіччя»*. 2020. Том 1. С. 77-80.
2. Заїка С.О. Тенденції розвитку органічного землеробства. *Органічне виробництво і продовольча безпека*. Житомир: «Полісся». 2013. С. 244-246.
3. Мазнев Г., Бобловський О., Красноруцький О., Артеменко О., Заїка С. Адаптація інноваційних агротехнологічних рішень до умов різного забезпечення сільськогосподарських підприємств. *Техніка АПК*. 2008. № 9-10. С. 12-16.
4. Саблук П.Т. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України / За ред. П.Т. Саблука, Д.З. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. 2-е вид., доп. К.: ННЦ ІАЕ, 2008. 720 с.

